

3. Uluslararası

Gaziantep Bilimsel Arařtırmalar Kongresi 12-13 Nisan 2025 Gaziantep

Editörler:

Prof. Dr. Dilek ÖZTAŞ

Doç. Dr. Alberta TAHİRİ

Doç. Dr. Fırat Ege KARAT

www.isarconference.org

KONGRE KİTABI

CONGRESS ID

CONGRESS TITLE

3. INTERNATIONAL GAZİANTEP SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS

DATE AND PLACE

12-13 APRIL 2025, GAZİANTEP FACE TO FACE and ONLINE PRESENTATIONS

ORGANIZATION

ISARC INTERNATIONAL SCIENCE AND ART RESEARCH CENTER

GENERAL COORDINATOR

Uzm. Yasemin AĞAOĞLU

EDITOR

Prof. Dr. Dilek ÖZTAŞ

Doç. Dr. Alberta TAHİRİ

Doç. Dr. Fırat Ege KARAT

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Cenk YAVUZ

Prof. Dr. Mahire HÜSEYNOVA

Prof. Dr. İbrahim BAYRAMOV

Prof. Dr. Mehmet DEMİR

Prof. Dr. Neslihan ŞAHİN

Prof. Dr. Serpil ÜNVER SARAYDIN

Prof. Dr. Tolga ULUSOY

Prof. Dr. Yedigir GÜLSEVEN SIDIR

Doç. Dr. Ahmet AKKÖSE

Doç. Dr. Çiğdem BOGENÇ

Doç. Dr. Elif Feyza TOPDAŞ

Doç. Dr. Erhan ERDEL

Doç. Dr. Filiz RANDA ZELYÜT

Doç. Dr. Gamze Ebru ÇİFTÇİ

Doç. Dr. Gönül HASANOVA

Doç. Dr. Hüseyin Murat IŞIK

Doç. Dr. Kübra YAZICI

Doç. Dr. Malik YILMAZ

Doç. Dr. Nursen IŞIK

Doç. Dr. Özlem ÜLGER DANACI

Doç. Dr. Sancar BULUT

Doç. Dr. Seda BENGİ

Doç. Dr. Şükrü KALAYCI

Doç. Dr. Zamiğ TEHMEZOV

Doç. Dr. Zeynep Deniz ŞAHİN İNAN

Dr. Elvan CAFEROV

Dr. Fatma AZİZOĞLU

Dr. Gönül GÖKÇAY

Dr. Hayri YILDIRIM

ISBN: ‘978-625-378-226-9’

CONTENTS

AUTHOR	TITLE	No
Fırat Ege KARAAT Pınar KARAAT Şaban KARAAT	USE AND IMPORTANCE OF BEE IN ALMOND CULTIVATION	1-8
Pınar KARAAT Şaban KARAAT Fırat Ege KARAAT	MANAGEMENT OF THE ALMOND FRUIT WASP IN ALMOND ORCHARDS	9-16
Selim USLUOĞLU Sevilay ŞAHİN	VIEWS OF INDIVIDUALS WHO EXPERIENCED THE EARTHQUAKE DISASTER REGARDING THEIR SOCIAL LIVES AFTER THE EARTHQUAKE	17-18
Fadime KARADENİZ Gülçe İLHAN Sezai ERCİŞLİ	MORPHOLOGIC CLASSIFICATION of RUSSIAN OLIVE (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) GENOTYPES in ERZURUM PROVINCE	19-27
Ayşe Yaren DEMİR Yasemin GÜLTEPE	TRAVEL GUIDANCE APPLICATION WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE	28-39
Handan ZEYNEPLİ Hikmet Yeter ÇOĞUN	CHOLESTEROL AND TRIGLYCERIDE LEVELS IN BLOOD TISSUES OF MICE EXPOSED TO CHROMIUM	40-44
Amine REFİKA	AN AESTHETIC TOOL FOR URBAN SOLUTIONS: THE ROLE OF GRAPHIC DESIGN AS A FORM OF EXPRESSION	45-55
Seyhan SEYHAN Banu Çiçek KURDOĞLU	EXAMINATION OF RECREATIONAL OPPORTUNITIES OF A CITY FROM THE PERSPECTIVE OF YOUTH: THE CASE OF TRABZON CITY	56-63
Serap SEVGİ Emre KARATAŞ Yaprak ÖZBOZKURT	TRADITIONAL HOUSING ARCHITECTURE IN SAFRANBOLU YAZIKÖY: A GREEK HOUSE EXAMPLE	64-81
Gülçin Gülsüm KONUK TAŞTAN İşıl İPLİK	A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TECHNICAL PROPERTIES, COSTS, AND ENVIRONMENTAL IMPACTS OF THERMAL INSULATION MATERIALS	82-93
BELKACEMI Hadjer BENAÏSSA Nadjette	THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRESERVING AND ENHANCING SPATIAL STRUCTURE AND COLOR FORMATIONS IN DESERT ARCHITECTURAL HERITAGE	94
Osman İNCE Fethullah GÖÇER	PRIORITIZATION OF INFORMATICS COMPETENCY CRITERIA WITH UNDECISION FUZZY MULTI-CRITERIA DECISION MAKING APPROACH	95-106
Zeynep KEKLİK Demet UZUN	ELECTROCHEMICAL DETERMINATION OF FOOD ADDITIVE SUNSET YELLOW USING A MODIFIED PENCIL GRAPHITE ELECTRODE	107-108
Alev YILDIRIM Demet UZUN	DETERMINATION OF PARACETAMOL USING 4-AMINO-5-(4-PYRIDYL)-4H-1,2,4-TRIAZOLE-3-THIOL MODIFIED GLASSY CARBON ELECTRODE	109-110
Yunus DURSUN Mehmet YILMAZ Altuğ KARABEY	EVALUATION OF RENEWABLE ENERGY POTENTIAL OF VAN PROVINCE	111-133
Murat Hüseyin AKYÜZ Şeref ORUÇ	A REVIEW OF DILEMMA ZONE PROTECTION SYSTEMS	134-143
Tuncay DEMİR Ümmühan ÖZDEMİR ÖZMEN Demet UZUN	NEW SCHIFF BASES CONTAINING ISOXAZOLE GROUP HAVING POTENTIAL BIOLOGICAL ACTIVITY: SYNTHESIS, SPECTROSCOPIC CHARACTERIZATION, ELECTROCHEMICAL PROPERTIES	144-145
Shafiga İBRAHIMOVA Gulnar ATAKISHIYEVA Nigar AHMEDOVA Ayten QAJAR Sevinc MUKHTAROVA Gunel MAHMUDOVA Gulnara BABAYEVA Abel MAHARRAMOV	SYNTHESIS OF 1,1-DICHLORODIAZABUTADIENS SYNTHESIZED BASED ON METHYL 4-FORMYLBENZOATE	146-147

Shafiga İBRAHIMOVA Gulnar ATAKISHIYEVA Sevinc MUKHTAROVA Gunel MAHMUDOVA Mehmet AKKURT Namiq SHIKHALIYEV	THE ROLE OF NON-COVALENT INTERACTIONS IN THE CRYSTAL DESIGNS OF METHYL (E)-4-(2,2-DICHLORO-1- (PHENYLDIAZENYL)VINYLBENZOATE DERIVATIVES	148-149
Mohamed Bahouch Nouhaila Hadoudi Abdellah El youssfi Amin Salhi Ghalit Mohammed Hassan Amhamdi M'hamed Ahari	A COMPREHENSIVE REVIEW OF ORGANOCCLAYS AND BIO- ADSORBENTS FOR EFFECTIVE COPPER REMOVAL	150
Nigar ZAKIROVA Sevinj ALLAHVERDIYEVA Saib GULAHMADOV Nurlan AMRAHOV Ziyaddin MAMMADOV	EFFECT OF SODIUM NITROPRUSSIDE INDUCER ON MORPHO-PHYSIOLOGICAL PARAMETERS OF WHEAT PLANTS UNDER STRESS CONDITIONS	151-161
Jafar ASHUMOV Nurlan AMRAHOV Sabina OJAGVERDIYEVA Elshan ALIYEV Ziyaddin MAMMADOV	INVESTIGATION OF THE ROLE OF GIBBERELLIC ACID IN ALKALINE TOLERANCE OF UPLAND COTTON PLANT	162-167
Sakine AYHAN Hatice KALKAN YILDIRIM	APPLICATION OF OLIVE BY-PRODUCTS IN THE FOOD INDUSTRY	168-179
Sinem KARATAŞ Hatice KALKAN YILDIRIM	APPLICATION OF ULTRASOUND TECHNOLOGY IN ALCOHOLIC BEVERAGES (WINE AND BEER)	180-191
Alper ATILGAN Kenan AKMAN Caner Enver ÖZYURT	THE EFFECT OF TWINE THICKNESS ON SIZE SELECTIVITY IN MONOFILAMENT GILLNETS	192-204
Fahriye GÖKÇEOĞLU Sinem ERCAN Canan ULAŞIR Vedat ÇAVUŞ	SOME PHYSICAL PROPERTIES OF CROSS-LAMINATED TIMBER IN DISTILLED AND SEAWATER	205-226
Canan ULAŞIR Fahriye GÖKÇEOĞLU Sinem ERCAN Vedat ÇAVUŞ	DETERMINATION OF SOME MECHANICAL PROPERTIES OF CROSS-LAMINATED TIMBER PRODUCED WITH DIFFERENT PINE SPECIES	227-244
Hlat Abed TALAS Yusuf Ozan YILDIRIM	A THEORETICAL STUDY ON HOW CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY AFFECTS CONSUMER LOYALTY FROM A MARKETING PERSPECTIVE	245-253
İrem ÖZKULA EYLÜL KABAKÇI GÜNAY	THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND AUTOMATION ON THE LABOR MARKET	254-364
Mirisrail Ağazadə	THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON THE GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL TRANSPORTATION SYSTEM	265-271
Mirisrail Ağazadə	THE HISTORY OF ZANGEZUR AND THE IMPACT OF THE ZANGEZUR CORRIDOR ON THE GLOBAL ECONOMY	272-279
Ehab Ismael	STRATEGIC NARRATIVES: HOW MEDIA INFLUENCES FOREIGN POLICY DECISIONS IN GLOBAL POWER STRUGGLES	280
Tuğba KONUK	PROTECTIONISM IN FOREIGN TRADE: A THEORETICAL AND CURRENT EVALUATION	281-288
Tuğba KONUK	GREEN EXPORT	289-295
Yusuf AKMAN	IN LIGHT OF SUPREME COURT'S DECISIONS JOURNALIST'S RIGHT OF ANNUAL PAID LEAVE	296-306
Yusuf AKMAN	BENEFIT FROM THE COLLECTIVE BARGAINING AGREEMENT IN THE CASE OF TRANSFER OF THE WORKPLACE	307-309
Rəsulzadə Əyyub Nicat oğlu	THE ROLE OF HUMAN CAPITAL IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE EAST (education and economic development)	310-318
Şimiyeva Könül Məmmədli qızı	A Ərəb dilində (b) ədatı	319
Tülin MERCAN	LOGISTICS PERFORMANCE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES WITH INTEGRATED MULTI-CRITERIA DECISION-MAKING METHODS	320-333

Ruveyda Gülmisal AKKALE ÇELEBİ	THE CONTRIBUTION OF MEDIATION CLINICS TO ACCESS TO JUSTICE AND ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION	334-343
Döndü GENCER Mustafa Bilgehan KUTLU	BRAND HATE AND CONSUMER BEHAVIOR: A RESEARCH ON TELEVISION CHANNELS	344-358
Görayzadə Ləman Elçin	DIGITALIZATION PROCESSES IN REVENUE AND EXPENSE ACCOUNTING IN SERVICE ENTERPRISES	359-366
Özlem TAGAY Cemre Ecem KARATAŞ Seher İŞLER	A GROUP EXPERIENCE WITH A RELATIONAL FOCUS	367-368
Kamala AGHAYEVA	A CASE STUDY OF A UNIVERSITY STUDENT WITH ADHD, DEPRESSION AND ANXIETY	369-370
Vugar Garadaghli	POSSIBLE OVERSIGHT IN TEACHING ARABIC: THE 3RD FORM OF 4-RADICAL VERBS AND THE 14TH FORM OF 3-RADICAL VERBS	371-372
Khuraman Qedimova	CEMİL MERİÇ VE TÜRKİYE ROMANI	373
Büşra GÜNEŞ Büşra GÜNEŞ	THE USE OF ARTISTIC ACTIVITIES IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS IN WRITING SKILLS	374-375
Emil Raul oğlu Ağayev	MODERN EDUCATIONAL PRINCIPLES IN THE METHODOLOGY OF TEACHING FINE ARTS	376-378
Nigar Fərhad qızı Əlizadə	TƏŞKİLATI MƏDƏNİYYƏTİN ALİ MƏKTƏBLƏRİN STRATEJİ FƏALİYYƏTİNİN EFFEKTİVLİYİNƏ TƏSİRİ XÜSUSİYYƏTLƏRİ	379-380
Hasan EKİCİ	THE SICKLE AS AN AGRICULTURAL TOOL IN CLASSICAL TURKISH POETRY	381-382
İlkin BAŞAR	SOME NOTES ON LITERARY TRANSLATION	383-384
Aygün YUSUBOVA	THE CONCEPT OF "FALEK" IN THE GHAZALS OF FUZULI	385-394
Betül KÜÇÜKALİ Mehmet KILIÇARSLAN	SEMANTIC ANALYSIS OF THE CONCEPTS جهد AND سعی IN THE ARABIC LANGUAGE AND THEIR USE IN THE QUR'AN	395-406
Süleyman ABANOZ	SIMILARITIES AND DIFFERENCES IN FOLK BELIEFS	407-419
Əhmədova Səlminaz	FOLKLOR MUSIQI İRSİMİZİN MUSIQI MƏDƏNİYYƏT DÖVLƏT MUZEYİNƏ QORUNMA FORMALARI	420-423
Əhmədova Səlminaz	VAQİF MUSTAFAZADƏNİN EV-MUZEYİNİDƏ QORUNAN MƏNƏVİ DƏYƏRLİ EKSPONATLARI	424-426
Gizem ÇALIŞKAN	CURRENT IMPLANTOLOGY APPLICATIONS	427-428
Gönül KAYA Dilek ÖZTAŞ	MEDICAL APPLICATIONS OF OZONE: EFFICACY, SAFETY, AND CURRENT APPROACHES	429-437
Şahin SANLI Ash Ece ACAR FİLİZCİ Dilek ÖZTAŞ Ergün ERASLAN	EARLY CHECK-UP AND RETURN TO WORK EXAMINATION. WORK ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES. IMPORTANCE AND EVALUATION OF NEAR MISS EVENTS	438-447
Senem KOCA Burak ŞAHİN Ömer JARADAT	SPONTANEOUS RIB FRACTURES SECONDARY TO SEVERE COUGHING IN A PATIENT WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE: A CASE REPORT AND DIAGNOSTIC CONSIDERATIONS	448-453
Major Gheorghe GIURGIU Manole COJOCARU	GUT MICROBIOME AND METABOLITES IN RHEUMATOID ARTHRITIS: LINK, MECHANISMS AND DENIPLANT INTERVENTION	454
Enes DALMANOĞLU	STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE MENINGITIS: A CASE REPORT	455-457
Ramis Onur ÖRÜK	EXPLORING THE ABILENE PARADOX: INSIGHTS AND IMPLICATIONS FOR DECISION MAKING IN THE AVIATION INDUSTRY	458-459
Ataberk KINIK Oğuzhan ÇOBAN Mustafa ÖZTÜRK Hasan ŞAHİN Merve YILMAZ	TOTAL QUALITY MANAGEMENT BASED EFFECTIVE ONBOARDING AND ORIENTATION PROCESS MODEL	460-476
Melis SORKUN Kemal YILDIRIM	A STUDY ON MATERIALS USED IN THE INTERIOR AND FURNITURE ELEMENTS OF CHILDREN'S LIBRARIES	477-482
Özcan BEKTAŞ Aydın BÜYÜKSARAC	GEODYNAMIC INTERACTION BETWEEN THE HELLENIC AND CYPRUS ARCS: A GEOPHYSICAL INVESTIGATION OF THE RHODES AND FINIKE BASINS	483-487

MODERN EDUCATIONAL PRINCIPLES IN THE METHODOLOGY OF TEACHING FINE ARTS

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə

Təsviri incəsənət yaradıcı fənlər qrupuna daxildir. Bu fənnin tədrisi metodikasında müasir təlim prinsiplərindən istifadə etməklə, şagirdlərdə yaradıcı qabiliyyətləri ön plana çıxarmaq olar. Müasir təlim prinsiplərinin əsasında şəxsiyyət fenomeni dayanır. Bu məqalədə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında müasir təlimin müxtəlif prinsipləri təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, təhsil, müasir təlim, prinsiplər, metodika

Abstract. Fine arts is included in the group of creative subjects. By using modern teaching principles in the teaching methodology of this subject, creative abilities in students can be brought to the fore. The basis of modern teaching principles is the phenomenon of personality. In this article, various principles of modern teaching in the teaching methodology of fine arts have been analyzed.

Keywords: Fine arts, education, modern teaching, principles, methodology

Orta məktəblərdə tədris edilən yaradıcı fənlərdən biri təsviri incəsənətdir. Bu fənnin tədrisi yaradıcı və nəzəri olmaqla şagirdlərdə dünyagörüşünün inkişafı üçün vacibdir. Əlbəttə ki, təsviri incəsənət müəllimi müasir təlim prinsiplərindən istifadə edərək, fənnə şagirdlərdə maraq oyatmalıdır.

Uşaqlar məktəbəqədər yaş dövründə təsviri fəaliyyət dərslərində müxtəlif suallar verir, boyalarla işləməyə maraq göstərir, albom vərəqlərində sadə rəsmlər işləyirlər. Birinci sinifdə isə şagirdlər təsviri incəsənət fənnində müxtəlif formalar, ilkin nəzəri məlumatlar öyrənirlər. "Rəngarəng quşlar" mövzusunda şagirdlər oriqami texnikasından istifadə edərək kağızdan quş formaları işləyir və sonra onları boyayırlar. Bu işin icrası zamanı birinci sinif şagirdləri qayçı, boyalarla ilkin işləmə bacarığını inkişaf etdirirlər. Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında müasir təlim prinsiplərinin ilk mərhələsində birinci sinif şagirdləri bu qaydaları müəllimin köməyi ilə formalaşdırırlar. Formalaşmaqda olan şagird təsviri incəsənət fənninin köməyi ilə müasir təhsildə yaradıcı şəxsiyyət kimi müəyyənləşdirilmiş qabiliyyətlərinə əsaslanır.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında şagirdlər üçün idrak fəallığı elə təşkil olunmalıdır ki, yaradıcı və nəzəri biliklərə yiyələnməklə yeni kəşflər etməlidirlər. İncəsənət əsərlərinin təhlilinə yeni münasibət göstərərək, şagirdlərdə bu bacarıqda inkişaf etdirilir. Orta

məktəblərdə şagirdlər tənqidi və yaradıcı təfəkkürlərində fənnin tədrisində istifadə etməlidirlər. Anri Matissin yaradıcılığında mühüm yer tutan “İlbiz” əsərini təhlil edən şagirdlər həmçinin yaradıcı təfəkkürlərindən istifadə edərək, yeni ilbiz obrazını da kəşf edə bilərlər.

İLL 1. Anri Matis “İlbiz”

Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında müasir təlim prinsiplərindən biri şagirdlərin inkişafedici qabiliyyətlərinin formalaşdırılmasıdır. Şagirdlərdə həmçinin mürəkkəb əsərlərə münasibət bildirmək, rəssamların yaradıcılıqlarının müqayisə edilməsi kimi fikirlərdə formalaşdırılmalıdır. Müəllimin əsas funksiyası şagirdə yaradıcı təfəkkürün formalaşdırılması ilə inkişafedici təlim prinsipi şagirdə ötürülməlidir.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisində “Qabaqlayıcı təlim” prinsipinin rolunu təhlil etsək, müasir təhsilin ən mühüm prioriteti hesab edilən şagirdlərin həyata hazırlanması prosesidir. Məktəb şagirdə təsviri incəsənət haqqında baza bilikləri verməklə kifayətlənməməli, həmçinin informasiyaları müstəqil əldə edərək yaradıcı formada təqdim etməlidirlər.

Müasir təlim prinsiplərindən hesab edilən təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi prinsipində təsviri incəsənət müəllimi hər bir şagirdə fərdi yanaşaraq, əsərləri hiss edərək fərdi münasibətini bildirməyi şərait yaratmalıdır. Azərbaycan incəsənətini öyrənən şagirdlər incəsənət əsərlərinə estetik münasibət bildirməklə öz yaradıcı təhlil etmə qabiliyyətlərini nümayiş etdirirlər.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında müasir təlim prinsiplərindən biri də müəllim-şagird əməkdaşlığıdır. Bu təlim prinsipinin əsasında dinamik, qarşılıqlı öyrənməkdir. Burada şagird müəllimin yanında iştirak edərək, fəallaşır və fənnə qarşı münasibəti yüksəlir. VI sinifdə “Heykəltəraşlığın növləri” mövzusunı keçəndən sonra müəllim şagirdlə birlikdə gildən statuyetkalar, kiçik fiqurlar birlikdə işləyə bilər.

Hər bir fənninin tədrisində olduğu kimi təsviri incəsənətdə də dialoji təlim prinsipindən istifadə edilir. Təqdim edilən tapşırıqlarda şagirdlər qarşılıqlı olaraq bir-birlərinin fikirlərini

bölüşdürməyi, müzakirələrdə və dialoqlarda fəal iştirak etməlidirlər. Bütün bu prinsiplərin hər biri təsviri incəsənət fənninin tədrisində istifadə edilməklə bərabər, tədrisin keyfiyyətini yüksəldir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

- 1.Ümumtəhsil müəssisələrinin VIII sinfi üçün dərslik. Bakı 2020. S 60-63.
- 2.Ümumtəhsil müəssisələrinin VI sinfi üçün dərslik. Bakı 2020. S 36-38.
- 3.Veysova Z. “Fəal interaktiv təlim”. S 9-10.